

M. Kemal'in Kurduđu Meclis...

M. Kemal, çok önceleri kendisine telkin neticesi kafasında tasarladığı, zamanı geldiğinde de kuvveden fiile çıkartmak ve uygulama safhasına koymak istediği her türlü hile, yalan ve manevralara başvurduğu gibi, siyasî baskı ve tehditlere de başvurmuştur.

Mesela iki konuşma (biri saltanatı kaldırma mevzuunda M. Kemal'in yaptığı konuşma, diğeri de Adliye Vekili Seyyid Bey'in Hilâfet'in kaldırılması yolunda yaptığı konuşma) Türkiye tarihinde dinî unsurların kademe kademe nasıl kaldırılmak istendiğini ve buna mukabil inkılapların acele edilmeyip tedrici bir surette nasıl uygulanmaya konulduğunu göstermesi bakımından çok dikkat çekicidir.

Biri saltanatın, diğeri de Hilâfet'in kaldırılmasına sebebiyet veren her iki konuşma da din adına, İslam adına yapılmıştır ve saltanat da Hilâfet de din adına, İslam adına kaldırılmıştır. Yani bu iki müessese, din ve İslam gerekçe gösterilerek kaldırılmıştır.

Meseleyi bir başka açıdan ele alırsak, bu iki konuşmanın bir hedefi de meclisteki ikinci grup milletvekillerinin itirazlarına meydan vermeyecek şekilde

Hilâfet'in sevildiği, övüldüğü ve yüceltilmek istendiği görünümünü vermektir. Ve bu suretle saltanat yerilerek kaldırılacak ve kaldırılışı hazmedildikten sonra, iş Hilâfet'in kaldırılmasına intikal edecekti. Ve öyle de oldu.

Tehditler başlıyordu:

Gündem karma üç komisyona havale edilmişti. Sert tartışmalar başladı ve saltanatın Hilâfet'ten ayrılmayacağı iddia ediliyordu. Ve nerede ise böyle bir karara varacaklardı. Ve işte tam bu sırada M. Kemal mecliste müdahale etti ve meclis öylece bir ihtilal sahnesi haline gelmişti. M. Kemal, ileri yürüdü,

konuşmaya başlayıp sert bir dille şöyle diyordu:

„Hâkimiyyet ve saltanat hiç kimseye, ilim icabıdır diye, müzakere ve münakaşa ile verilmez; kudretle ve zorla alınır. Bu, bir emr-i vakidir. Burada

toplananlar, meclis ve herkes meseleyi tabii görürse fikrimce çok iyi olur, aksi takdirde hakikat yine usul-i dairesinde yerini bulur. Fakat ihtimal ki, bazı kafalar kesilecektir!“

Görülüyor ki, saltanatın kaldırılma hususu ne hür bir tartışmaya ve ne de böyle bir oylamaya mevzu olmuştur. Tam bir ihtilal sahnesi ile cereyan etmiş, aksi davranan ve hareket edenlerin de kafaları kesileceği açıkça ifade edilmiştir. (Çetin Özek, Devlet ve Din, sf. 471)

Mustafa Kemal'in bu ihtilal havası Bursa konuşmasında daha açık bir şekilde kendini göstermekte:

„Kan ile yapılan inkılaplar daha muhkem olur. Kansız inkılap ebedileştirilmez!“

(Mustafa Kemal Paşa, Bursa Konuşması, 22 Ocak 1923)

<http://www.hilafet.org>